ANEXA II — CONDIȚII GENERALE

Cuprins

ANEXA II - CONDIȚII GENERALE 1
Cuprins 1
Prima parte: Prevederi aplicabile activităților pentru care partenerul este autoritatea contractantă 2
Articolul 1 - Principii generale 2
Articolul 2 - Termenul limită pentru semnarea contractelor și acordurilor de către partener 6
Articolul 3 - Excluderea și sancțiunea administrativă 7
Articolul 4 - Delegarea parțială 8
Articolul 5 - Componenta de avans al devizului de program 11
Articolul 6 – Fondul comun gestionat de partener 13
Articolul 7 - Publicarea informațiilor privind contractele de achiziții și subvenții de către partener 14
Articolul 8 - Recuperarea fondurilor 15
Articolul 9 - Creanțe financiare în cadrul contractelor de achiziții și de grant 16
Articolul 10 - Depășirea costurilor și modalitățile de finanțare a acestora 16
Partea a doua: Dispoziții aplicabile sprijinului bugetar 17
Articolul 11 - Dialogul politic 17
Articolul 12 - Verificarea condițiilor de finanțare și efectuarea plăților 17
Articolul 13 - Transparența sprijinului bugetar 17
Articolul 14 - Recuperarea sprijinului bugetar 17
Partea a treia: Dispoziții aplicabile la această acțiune ca un întreg, indiferent de modul de gestionare 18
Articolul 15 - Perioada de executare și termenu limită de contractare 18
Articolul 16 - Verificări și controale efectuate de Comisie, Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) și Curtea de Conturi Europeană 18
Articolul 17 - Sarcinile partenerului în combaterea neregulilor, fraudei și corupției 19
Articolul 18 – Suspendare plăților 20
Articolul 19 - Alocarea fondurilor recuperate de Comisie în cadrul acțiunii 21
Articolul 20 - Dreptul de stabilire și de ședere 21
Articolul 21 - Dispoziții fiscale și vamale și regimuri de schimb valutar 21
Articolul 22 - Confidențialitatea 21
Articolul 23 - Utilizarea studiilor 22
Articolul 24 - Consultarea dintre partener și Comisie 22
Articolul 25 - Modificarea prezentului acord de finanțare 22
Articolul 26 - Suspendarea prezentului acord de finanțare 23
Articolul 27 - Încetarea prezentului acord de finanțare 24
Articolul 28 - Aranjamente de soluționare a litigiilor 24

MINISTERUL MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE AL REPUBLICII MOLDOVA
CANCELARIA
IDNO 1007601000791

Partea întâi: Dispoziții aplicabile activităților pentru care partenerul este autoritatea contractantă

Articolul 1 — Principii generale

1.1 Scopul este de a defini partea întâi sarcinilor încredințate țării partenere în cadrul gestiunii indirecte, astfel cum este descrisă în anexa I (dispozițiile tehnice și administrative) precum și drepturile și obligațiile partenerului și a Comisiei în îndeplinirea acestor sarcini.

Partea întâi se aplică pentru sarcinile legate de contribuția UE separat sau în combinație cu fondurile de partener sau de un terț, în cazul în care aceste fonduri sunt executate în cofinanțări mixte, de ex. în cazul în care acestea sunt puse în comun.

Aceste sarcini cuprind punerea în aplicare de către partener în calitate de autoritate contractantă a procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice și a contractelor de grant și acorduri de contribuție, precum și atribuirea, semnarea și punerea în aplicare a contractelor de achiziții, contracte de grant și acorduri de contribuție. În sensul părții I din prezentul acord de finanțare, orice trimitere la contractele de grant includ, de asemenea, acordului de contribuție și fiecare referire la beneficiarii de granturi include, de asemenea, organizații care au semnat acorduri de contribuție.

Desemnarea entităților aparținând partenerului de guvern sau de structura administrativă și identificate în anexa I (dispozițiile tehnice și administrative) care să efectueze anumite sarcini, nu se încadrează în categoria de subdelegare. Astfel de entități trebuie să respecte drepturile și obligațiile prevăzute în partea întâi pentru partener ca autorități contractante, în timp ce partenerul rămâne pe deplin responsabil de îndeplinirea obligațiilor specificate în prezentul acord de finanțare. Trimiterile la acordul de finanțare la partener ar trebui să includă entitățile respective.

În calitate de autoritate contractantă, partenerul acționează sub delegare parțială, cu excepția cazului în care acesta acționează în avans o componentă a unui deviz de program sau în cadrul unui fond comun gestionat de partener:

- În conformitate cu delegarea parțială, partenerul acționează în calitate de autoritate contractantă pentru contractele de achiziții publice, contracte de grant, prin care Comisia controlează ex ante toate procedurile de atribuire și execută toate plățile aferente la contractanții și beneficiarii de granturi;

- În cadrul componentei de avans a unui deviz de program, partenerul acționează în calitate de autoritate contractantă pentru contractele de achiziții și de acordare a granturilor, care ar putea, până la pragurile stabilite, să organizeze proceduri de achiziții publice și de atribuire a subvențiilor fără sau cu puțin control ex ante al Comisiei și pentru a efectua plățile la contractanții și beneficiarii de granturi, precum și în contextul îndeplinirii directe a forței de muncă.

MINISTERUL MUNCII, PROTECȚIEI SOCIALE ȘI SĂNĂTĂȚII REPUBLICA MOLDOVA
CANCELARIA
IDNO 1007601000791

- În cadrul unui fond comun gestionat de partener, acesta acționează în calitate de autoritate contractantă pentru contractele de achiziții publice și contractele de grant, prin urmare Comisia nu supune controlului ex ante oricare proceduri de atribuire și partenerul execută toate plățile relevante necesare contractanților și beneficiarilor de subvenții.

În cazul în care partenerul este un stat ACP și acțiune este finanțat prin FED în conformitate cu articolul 1.1 din Condițiile Speciale, misiunile încredințate sunt cele prevăzute la literele (c) — (k) de la articolul 35 alineatul (1) al șaselea paragraf și de la articolul 35 alineatul (2) din anexa IV la Acordul de parteneriat ACP-CE.

În cazul în care partenerul este un TTPM (Țări și Teritorii de peste Mări) și acțiune este finanțată prin FED în conformitate cu articolul 1.1 din Condițiile Speciale, punerea în aplicare a sarcinilor încredințate trebuie să respecte, de asemenea, condițiile prevăzute la articolul 86 alineatul (3) din Decizia 2013/755/UE a Consiliului din 25 noiembrie 2013 privind asocierea țărilor și teritoriilor de peste mări la Uniunea Europeană („Decizia de asociere peste mări").

1.2 Partenerul trebuie să păstreze responsabilitatea îndeplinirii obligațiilor stipulate în prezentul acord de finanțare, chiar dacă acesta desemnează alte entități identificate în anexa I (dispozițiile tehnice și administrative) pentru a efectua anumite sarcini. În special, Comisia își rezervă dreptul de a suspenda plățile și să suspende și/sau să rezilieze prezentul acord de finanțare pe baza acestor acte, omisiuni și/sau situații de orice entitate desemnată.

1.3 Partenerul instituie și asigură funcționarea unui sistem de control intern eficace și eficient. Partenerul trebuie să respecte principiile bunei gestiuni financiare, transparenței, nediscriminării și vizibilitatea Uniunii Europene în punerea în aplicare a acțiunilor și evitarea conflictelor de interese.

Există un conflict de interese atunci când exercitarea imparțială și obiectivă a funcțiilor de orice persoană responsabilă este compromisă din motive care implică familia, viața sentimentală, afinitățile politice sau naționale, interesul economic sau orice alt interes personal direct sau indirect.

Sistemul de control intern este un proces menit să ofere o asigurare rezonabilă că operațiunile sunt eficace, eficiente și economice, că raportarea este de încredere, că activele și informațiile sunt protejate, că fraudele și neregulile sunt prevenite, detectate și corectate și că riscurile legate de legalitatea și regularitatea operațiunilor financiare sunt gestionate în mod adecvat, ținând seama de caracterul multianual al activităților, precum și natura plăților în cauză.

În special, în cazul în care partenerul efectuează plăți în avans o componentă a unui deviz de program sau în cadrul unui fond comun gestionat de partener, funcțiile de autorizator și de contabil sunt separate și incompatibile între ele și partenerul utilizează un sistem contabil care oferă date exacte, complete, fiabile și informații în timp util.

1.4 În afara cazurilor în care partenerul aplică propriile sale (inclusiv în cazul unui partener gestionat Fondul comun, cele convenite de regrupare donatorii fondului) proceduri și documente standard pentru atribuirea unor contracte de achiziții și contracte de grant, partenerul trebuie să desfășoare procedurile de atribuire și de a încheia contractele și acordurile care rezultă din acestea în limba prezentului acord de finanțare.

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII, MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE AL REPUBLICII MOLDOVA
CANCELARIA
IDNO 1007601000791

1.5 Partenerul trebuie să ia toate măsurile necesare pentru a asigura vizibilitatea finanțării din partea UE pentru activitățile care îi sunt încredințate sau pentru alte activități desfășurate în cadrul acestei acțiuni. Aceste măsuri trebuie să fie definite în anexa I (dispozițiile tehnice și administrative) sau trebuie să fie convenite ulterior între partener și Comisie.
Aceste acțiuni de comunicare și de informări trebuie să respecte cerințele privind comunicarea și vizibilitatea pentru acțiunile externe ale UE, elaborat și publicat de către Comisie, în vigoare în momentul adoptării respectivelor măsuri.

1.6 În conformitate cu delegarea parțială și în avans o componentă a unui deviz de program, partenerul păstrează toate documentele justificative, financiare și contractuale corespunzătoare începând cu data intrării în vigoare a prezentului acord de finanțare sau de la o dată anterioară, care este prevăzută ca dată de începere a perioadei de eligibilitate a costurilor de la articolul 6 din Condițiile Speciale, timp de cinci ani de la sfârșitul perioadei de execuție, în special, următoarele:

Procedurile de achiziții publice:

a. Dovada notificării cu previziunile pentru publicarea anunțului de licitație și orice rectificări
b. Numirea comisiei de preselecție
c. Listă restrânsă (inclusiv anexele) și aplicații
d. Dovada publicării listei scurte de preaviz
e. Scrisorile adresate candidaților non-shortlisted
f. Invitație de participare la procedura de ofertare sau echivalent
g. Dosarul de licitație, inclusiv anexele, clarificări, procese-verbale ale reuniunilor, dovada publicării
h. Numire a comisiei de evaluare
i. Raportul de deschidere a ofertelor, inclusiv anexele
j. Raportul de evaluare/negociere, inclusiv anexele și ofertele primite[1]
k. Scrisoare de notificare
l. Documente justificative
m. O scrisoare de motivație pentru depunerea contractului
n. Scrisori către candidații neselecționați
o. Atribuirea/anularea anunțului, inclusiv dovada publicării
p. Modificările contractelor semnate, acte adiționale și corespondența relevantă, cereri de

Propuneri și atribuirea directă de granturi:

a. Numire a comisiei de evaluare

[1] Eliminarea respinse, după cinci ani de la încheierea procedurii de achiziție

MINISTERUL MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE AL REPUBLICII MOLDOVA
CANCELARIA
IDNO 1007601000791

b. Raportul de deschidere și administrative, inclusiv anexele și cererilor primite[2]
c. Scrisorile adresate candidaților câștigători și necâștigători, după evaluarea notei explicative
d. Evaluarea notei explicative raport
e. Raport de evaluare a aplicării integrale sau raport de negociere cu anexele relevante
f. Verificarea eligibilității și a documentelor justificative
g. Scrisorile adresate candidaților câștigători și necâștigători, aprobă lista de rezervă în urma aplicării depline de evaluare
h. O scrisoare de motivație pentru depunerea propunerilor de contract
i. Atribuirea/anularea anunțului cu dovada publicării
j. Cotractele semnate, amendamente, motocicliștilor și corespondența relevantă.

1.7 Partenerul trebuie să asigure o protecție corespunzătoare a datelor cu caracter personal. Datele cu caracter personal înseamnă orice informație referitoare la o persoană fizică identificată sau identificabilă.
Datele cu caracter personal sunt:

- prelucrate în mod legal, echitabil și transparent față de persoana vizată;
- colectate în scopuri determinate, explicite și legitime și să nu fie prelucrate mai departe într-un mod incompatibil cu aceste scopuri.
- adecvate, relevante și limitate la ceea ce este necesar în raport cu scopurile în care sunt prelucrate;
- exacte, și dacă este necesar, actualizate;
- prelucrate într-un mod care asigură securitatea adecvată a datelor cu caracter personal și
- păstrate într-o formă care permite identificarea persoanelor vizate o perioadă nu mai lungă decât este necesar în vederea atingerii scopurilor pentru care sunt prelucrate datele cu caracter personal. Datele cu caracter personal incluse în documentele care trebuie păstrate de partener în conformitate cu articolul 16.1 trebuie să fie șterse după ce termenul-limită stabilit la articolul 16.1 a expirat.

Pentru orice operație care implică prelucrarea datelor cu caracter personal, cum ar fi colectarea, înregistrarea, organizarea, stocarea, adaptarea sau modificarea, recuperarea, consultarea, utilizarea, divulgarea, ștergerea sau distrugerea, se bazează pe normele și procedurile interne ale partenerului și se realizează numai în măsura în care este necesar pentru punerea în aplicare a prezentului acord de finanțare.

În special, partenerul trebuie să ia măsuri de securitate tehnice și organizatorice adecvate privind riscurile inerente în astfel de operațiuni și natura informațiilor referitoare la persoana fizică în cauză, pentru:

a) A împiedica orice persoană neautorizată să aibă acces la sistemele computerizate care efectuează acest tip de operațiuni, și în special orice citire, copiere, modificare sau eliminare a suporturilor de stocare;introducerea neautorizată de date, precum și orice divulgare, modificare sau ștergere neautorizată a informațiilor stocate;

b) A garanta faptul că utilizatorii autorizați ai unui sistem informatic care efectuează aceste operațiuni pot avea acces numai la informațiile la care se referă dreptul lor de acces;

[2] Eliminarea cereri respinse de trei ani după închiderea procedurii de acordare a grantului.

CANCELARIA

c) A concepe propria structură organizațională astfel încât să îndeplinească cerințele de mai sus.

Articolul 2 — Termenul limită pentru semnarea contractelor și acordurilor de către partener

2.1 Contractele de achiziții publice și de contracte de grant sunt semnate în timpul perioadei de punere în aplicare operațională a prezentului acord de finanțare.

Atunci când pun în aplicare o acțiune cu donatori multipli, contracte de achiziții și de acordare a granturilor, contractele se încheie în termenele limită de contractare prevăzute în Condițiile Speciale sau prevăzute pentru componenta de avans de deviz de program.

În cazul în care acțiunea nu este o acțiune cu donatori multipli, contracte de achiziții și de acordare a granturilor se încheie în termen de cel mult trei ani de la intrarea în vigoare a prezentului acord de finanțare.

Contractele suplimentare de achiziții publice și contractele de grant care rezultă dintr-o modificare a prezentului acord de finanțare care sporește contribuția UE se semnează cel târziu în termen de trei ani de la intrarea în vigoare a acestei modificări la prezentul acord de finanțare, sau pentru o acțiune cu donatori multipli în cadrul stabilit de termenul-limită de contractare pentru contribuția suplimentară a UE.

Termenul limită a celor trei ani pentru acțiunile cu non-mulți-donatori nu poate fi prelungit decât atunci când acțiunea este finanțat prin FED. În astfel de cazuri, prelungirea este prevăzut la articolul 6 din Condițiile Speciale.

2.2 Cu toate acestea, următoarele tranzacții pot fi semnate, în orice moment în timpul perioadei de punere în aplicare operațională:

a. modificări la contractele de achiziții și contractele de grant deja semnate;

b. contracte de achiziții individuale care urmează a fi încheiate după rezilierea anticipată a contractelor existente în domeniul achizițiilor publice;

c. contractele referitoare la audit și evaluare, care pot fi semnate, de asemenea, în timpul perioadei de interdicție;

d. costurile de funcționare menționate la articolul 5.1;

2.3 După expirarea termenelor menționate la articolul 2.1, echilibrul financiar pentru activități conexe încredințate partenerului pentru care contractele nu au fost semnate în mod corespunzător trebuie să fie deblocate de către Comisie.

2.4 O astfel de deblocare nu se aplică fondurilor înscrise în buget pentru audit și evaluările menționate la articolul 2.2.c) sau a costurilor de funcționare menționate la articolul 2 punctul 2 litera (d)].

De asemenea, nu se aplică nicio deblocare pentru echilibrul financiar al rezervei pentru cheltuieli neprevăzute sau la fondurile disponibile din nou după rezilierea anticipată a contractelor menționate la articolul 2 punctul 2 litera (b)), care poate fi utilizat pentru a finanța contracte menționate la articolul 2.2.

CANCELARIA

Articolul 3 — Excludere și sancțiunea administrativă

3.1 Criterii de excludere

3.1.1 Atunci când se aplică procedurile și documentele tip stabilite și publicate de Comisie în vederea atribuirii contractelor de achiziții publice și de acordare de granturi, partenerul trebuie, în consecință, să garanteze că niciun cetățean european nu este finanțat în contractul de achiziții publice sau de finanțare nerambursabilă este atribuită unui operator economic sau solicitantul grantului în cazul în care operatorul economic sau solicitantul grantului, în mod direct, sau persoanele care au putere de reprezentare, decizie sau control asupra acestuia, se află în una din situațiile de excludere prevăzute în procedurile relevante și documentele standard ale Comisiei.

3.1.2 Atunci când aplică propriile sale (inclusiv, în cazul unui fond comun gestionat partenere, cele convenite de regrupare donatorii fondului) proceduri și documente standard pentru atribuirea unor contracte de achiziții și de atribuire a granturilor, partenerul trebuie să adopte măsuri, în conformitate cu propria legislație națională, pentru a se asigura că niciun contract de achiziții publice sau de acordare finanțat de UE nu este atribuit unui operator economic sau solicitantul grantului în cazul în care partenerul are cunoștință de faptul că aceste entități:

a) sau persoanele care au putere de reprezentare, de decizie sau de control asupra lor au făcut obiectul unei hotărâri definitive sau a unei decizii administrative definitive pentru fraudă, corupție, participare la o organizație criminală, spălare de bani, infracțiunile legate de activități teroriste, munca copiilor sau traficul de ființe umane;

b) sau persoanele care au putere de reprezentare, decizie sau control asupra lor au fost condamnați printr-o hotărâre judecătorească definitivă sau o decizie administrativă definitivă în cazul unei nereguli care afectează interesele financiare ale UE;

c) se fac vinovați de declarații false în furnizarea informațiilor solicitate în cadrul participării la procedură sau nu au furnizat aceste informații;

d) au făcut obiectul unei hotărâri definitive sau a unei decizii administrative definitive prin care se stabilește că entitățile care au dus la crearea unei entități sub o altă jurisdicție cu intenția de a eluda fiscale, sociale sau orice alte obligații juridice de aplicare obligatorie în jurisdicția în care acestea își au sediul social, administrația centrală sau locul principal de desfășurare a activității;

e) au fost create cu intenția descrisă la litera (d) de mai sus, astfel cum s-a stabilit printr-o hotărâre judecătorească definitivă sau printr-o decizie administrativă definitivă.

Partenerul poate ține seama, după caz și pe propria răspundere, informațiile conținute de către Comisie în sistemul de detectare timpurie și de excludere, în procedurile de atribuire a contractelor de achiziții publice și de acordare de granturi. Accesul la informații poate fi furnizat prin punct (e) de legătură, fie prin consultarea Comisiei (Comisia Europeană, Direcția Generală Buget, contabilul Comisiei, BRE2-13/505, B-1049 Bruxelles, Belgia și BUDG-C01 prin e-mail la -EXCL-DB@ec.europa.eu, adăugând în copie adresa identificate la articolul 3 din Condițiile Speciale). Comisia poate să refuze plățile către un contractant sau beneficiarul grantului într-o situație de excludere.

3.2 Obligația de informare

Partenerul informează Comisia atunci când un operator economic sau un solicitant e grant se află în situația menționată la articolul 3.1, sau a comis nereguli și fraude sau a fost găsit vinovat de încălcarea gravă a obligațiilor sale contractuale.

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII, MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE AL REPUBLICII MOLDOVA
CANCELARIA
IDNO 1007601000791

3.3 Sancțiuni administrative

În cazul în care partenerul are cunoștință de una dintre situațiile menționate la articolul 3.1 în punerea în aplicare a sarcinilor descrise în anexa I, partenerul trebuie, în condițiile prevăzute în legislația sa națională, să impună operatorului economic sau solicitantului de grant, o excludere de la viitoarele sale achiziții publice sau al procedurilor de acordare a granturilor și/sau o sancțiune pecuniară proporțională cu valoarea contractului în cauză. Aceste penalități financiare sau excluderi sunt impuse în urma unei proceduri contradictorii în ceea ce privește asigurarea dreptului la apărare al persoanei în cauză.

Partenerul poate fi scutit de obligațiile în temeiul primului paragraf în cazul în care:

- legislația națională a partenerului nu permite impunerea unei excluderi și/sau a unei sancțiuni financiare,
- protecția intereselor financiare ale UE necesită să impună o sancțiune administrativă în termene compatibile cu procedurile interne ale partenerului,
- impunerea unei sancțiuni administrative necesită mobilizarea resurselor dincolo de mijloacele partenerului,
- legislația sa națională nu permite să se excludă un operator economic de la toate procedurile de atribuire a contractelor finanțate de UE.

În astfel de cazuri, partenerul va notifica acest impediment către Comisie. Comisia poate decide să impună operatorului economic sau solicitantului de grant o excludere de la finanțarea UE în viitor procedurile de atribuire și/sau o sancțiune financiară între 2 % și 10 % din valoarea totală a contractului în cauză.

Articolul 4 — Delegarea parțială

4.1 Sarcinile vor fi îndeplinite de partener în conformitate cu procedurile și documentele tip stabilite și publicate de Comisie pentru atribuirea unor contracte de achiziții și contractele de grant, în vigoare în momentul lansării procedurii în cauză.

Control ex-ante

4.2 Pentru a permite un control ex ante, partenerul trebuie să depună dosarele de licitație și documentele pentru cererile de propuneri spre aprobarea de către Comisie înainte de lansarea invitațiilor de participare la licitație și cereri de propuneri. De asemenea, partenerul trebuie să invite Comisia la deschiderea ofertelor și a propunerilor, și trebuie să furnizeze Comisiei copii ale ofertelor primite. Partenerul informează Comisia în privința rezultatelor examinării ofertelor și a propunerilor și prezintă propuneri de atribuire, precum și proiectele de contracte de achiziții și contracte de grant Comisiei spre aprobare.

În cursul punerii în aplicare a contractelor de achiziții publice și la contractele de subvenționare, partenerul trebuie, de asemenea, să prezinte proiectul de addendum și proiectul de ordine administrative corespunzătoare Comisiei spre aprobare prealabilă.

Partenerul trebuie să invite Comisia pentru acceptarea provizorie și finală.

Raport/Declarația de gestiune

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII, MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE AL REPUBLICII MOLDOVA
CANCELARIA
IDNO 1007601000761

4.3 În cazul în care dispozițiile articolul 5 din Condițiile Speciale prevăd acest lucru, raportul privind punerea în aplicare a sarcinilor încredințate partenerului este conformă cu modelul prevăzut în anexa III și declarația de gestiune respectă modelul prevăzut în anexa IV. Un audit extern independent, avizul privind declarația de gestiune, efectuat în conformitate cu standardele de audit recunoscute la nivel internațional, nu trebuie să fie furnizate în acest caz, Comisia desfășoară audituri pentru această acțiune. Aceste audituri vor verifica veridicitatea afirmațiilor cuprinse în declarația de gestiune, precum și de legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente efectuate.

Proceduri de plată

4.4 Partenerul pune la dispoziția Comisiei cererile de plată aprobate la următoarele termene, începând de la data primirii cererii de plată, fără a lua în calcul perioadele de suspendare a termenului de plată:

(a) pentru prefinanțările specificate în contractul de achiziție și contractul de finanțare:

(i) 15 de zile calendaristice pentru o acțiune finanțată în cadrul bugetului;

(ii) 30 de zile calendaristice pentru acțiuni finanțate în cadrul FED;

b) 45 de zile calendaristice pentru alte plăți

Comisia acționează în conformitate cu articolele 4.9 și 4.10, în perioada de până la termenul de plată prevăzut în contractul de achiziție și la contractele de subvenționare minus termenele de mai sus.

4.5 La primirea unei cereri de plată din partea unui contractant sau beneficiarul grantului, partenerul trebuie să informeze Comisia cu privire la primirea acesteia și analizează de îndată dacă cererea este admisibilă, și anume dacă acesta conține identificarea că contractantul sau beneficiarul grantului, a contractului sau acordului în cauză, suma, moneda și data. În cazul în care partenerul concluzionează că cererea este inadmisibilă, aceasta respinge cererea și informează contractantul sau beneficiarul grantului de această respingere și motivele acesteia în termen de 30 de zile de la primirea cererii. Partenerul informează, de asemenea, Comisia cu privire la această respingere și motivele acesteia.

4.6 La primirea unei cereri de plată admisibile, partenerul trebuie să examineze dacă o plată este scadentă, și anume dacă toate obligațiile contractuale care justifică plata au fost îndeplinite, inclusiv examinarea un raport, după caz. În cazul în care partenerul concluzionează că o plată nu este scadentă, ea informează contractantul sau beneficiarul grantului despre acesta și a motivelor. Expedierea acestor informații suspendă termenul de plată. Comisia primește o copie a informațiilor astfel expediate. Comisia trebuie, de asemenea, să fie informată cu privire la răspunsul sau o acțiune corectivă a contractantului sau a beneficiarului de grant. Ca răspunsurile sau măsurile menite să corecteze cazurile de neconformitate cu obligațiile sale contractuale se reia termenul limită pentru plată. Partenerul trebuie să examineze răspunsul sau măsuri în temeiul prezentului alineat.

4.7 În cazul în care Comisia nu este de acord cu concluzia că plată nu este scadentă, ea informează partenerul despre aceasta. Partenerul își reexaminează și, în cazul în care ajunge la concluzia că plata este exigibilă, el informează contractantul sau beneficiarul grantului. Suspendarea

CANCELARIA IDNO 1007601000791

termenului de plată se ridică la expedierea acestor informații. Partenerul informează, de asemenea, Comisia. Partenerul trebuie să acționeze mai departe, astfel cum se prevede la articolul 4.8.

În cazul în care un dezacord între partener și Comisie persistă, Comisia poate plăti partea necontestată a sumei facturate, cu condiția să fie în mod clar separat de suma în litigiu. Comisia informează partenerul, și contractantul sau beneficiarul grantului de această plată parțială.

4.8 În cazul în care partenerul a concluzionat că plata este scadentă, aceasta transferă cererea de plată și toate documentele însoțitoare necesare Comisiei în vederea aprobării și a plății. Acesta furnizează o prezentare generală a modului a cît de multe zile din termenul limită de plată au mai rămas și a tuturor perioadele de suspendare a acestui termen.

4.9 După transferarea cererii de plată în conformitate cu articolul 4.8, în cazul în care Comisia concluzionează că plata nu este exigibilă, el trebuie să informeze partenerul și, în copie, contractantul sau beneficiarul grantului despre aceasta și a motivelor. Informarea contractantului sau beneficiarului grantului are efectul de a suspenda termenul de plată, astfel cum se prevede în contractul încheiat. Un răspuns sau o acțiune corectivă de contractantul sau beneficiarul grantului este tratată de către partener în conformitate cu articolul 4.6.

4.10 În cazul în care partenerul și Comisia conchid că plata este scadentă, Comisia efectuează plata.

4.11 În cazul în care dobânda de întârziere este datorată de contractantul sau beneficiarul grantului, acestuia i se alocă între partener și Comisia în mod proporțional de zile de întârziere, în plus față de termenele prevăzute la articolul 4.4, sub rezerva următoarelor:

(a) numărul de zile utilizate de partener se calculează de la data înregistrării unei cereri de plată admisibile menționate la articolul 4.6 la data transferului a cererii Comisiei menționate la articolul 4.8 și de la informarea de către Comisie prevăzută la articolul 4.9 a următorului transfer de cerere Comisiei menționate la articolul 4.8.Orice perioadă de suspendare a termenului de plată trebuie să fie deduse.

(b) numărul de zile utilizate de Comisie este calculat de la data următoare datei transferului cererii de partener menționate la articolul 4.8 și se termină la data plății, și de la data transferului și până la data informării partenerului în temeiul articolul 4.9.

4.12 Orice circumstanțe neprevăzute prin procedura de mai sus trebuie să fie soluționate într-un spirit de cooperare între partener și Comisia, prin analogie, dispozițiile de mai sus, respectând în același timp relațiile contractuale ale partenerului cu contractantul sau beneficiarul grantului.

În cazul în care este posibil, una dintre părți poate coopera la cererea celeilalte părți în ceea ce privește furnizarea de informații utile pentru evaluarea cererii de plată, chiar înainte ca cererea de plată să fie transferată în mod oficial sau returnată de prima parte.

4.13 Un contract de achiziții publice sau un contract de grant prin care nu a generat nicio plată în termen de doi ani de la semnarea acestuia este reziliat automat și finanțarea acesteia se dezangajează, cu excepția cazurilor de litigii în fața instanțelor judiciare sau al unui organism arbitral.

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII, MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE AL REPUBLICII MOLDOVA
CANCELARIA
IDNO 1007601000791

Articolul 5 — Componenta de avans al devizului de program

5.1 Devizul de program este un document de stabilire a programului activităților care urmează să fie desfășurate și resursele umane și materiale necesare, bugetul corespunzător și măsurile tehnice și administrative de punere în aplicare pentru executarea acestor activități operaționale pe parcursul perioadei de punere în aplicare operațională a prezentului acord de finanțare.

Devizul de program de punere în aplicare a acordului de finanțare trebuie să respecte procedurile și documentele standard privind devizele de program stabilite de Comisie în vigoare, la momentul adoptării devizul de program în cauză.

Organismul de punere în aplicare a acestor activități operaționale în cadrul unui alt deviz de program, pot fi guvernul central al partenerului (operațiuni centrale) sau un comandat de drept public sau un organism de drept privat cu o misiune de serviciu public (comandat de operațiuni) sau, potrivit EDF, numai un organism de drept privat fără o misiune de serviciu public în baza unui contract de servicii (privat comandat de operațiuni).

Devizul de program trebuie să aibă o componentă de avans și pot avea o componentă de angajamente specifice.

În cadrul componentei de angajamente specifice, se aplică articolul 4.

În cadrul componentei de avans de deviz de program, organismul de punere în aplicare poate, până la pragurile stabilite, să organizeze proceduri de achiziții publice și de atribuire a subvențiilor fără sau cu puțin controlul ex ante al Comisiei și pentru a efectua plățile la contractanții și beneficiarii de granturi, precum și în contextul îndeplinirii directe a forței de muncă.

Forța de muncă directă se referă la activitățile operaționale care organismul însărcinat cu punerea în aplicare le execută în mod direct și personalul pe care îl angajează și/sau resursele sale existente (mașini, echipamente, alți factori de producție).

Cheltuielile de funcționare efectuate de organismul de execuție pot fi eligibile pentru finanțare din partea UE în cadrul componentei de avans de deviz de program. În caz afirmativ, acestea sunt eligibile pentru finanțare din partea UE, pe întreaga durată a perioadei de execuție din prezentul acord de finanțare, cu excepția cazului în care începerea timpurie de eligibilitate a costurilor este prevăzută la articolul 6 din Condițiile Speciale. Costurile de funcționare sunt costurile suportate de organismul de execuție în îndeplinirea sarcinilor de execuție și include personalul local, serviciile de utilități publice (de exemplu, apă, gaze și energie electrică), închirierea spațiilor, consumabile, întreținere, călătorii de afaceri pe termen scurt și de combustibil pentru vehicule. Acestea nu includ achiziționarea de vehicule sau de orice alt echipament, sau o activitate operațională. Astfel de costuri de exploatare pot fi facturate și plătite în conformitate cu procedurile proprii ale organismului de punere în aplicare.

Procedurile de atribuire

5.2 În cadrul componentei de avans de deviz de program, organismul de punere în aplicare poate

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII, MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE AL REPUBLICII MOLDOVA
CANCELARIA
IDNO 1007601000791

efectua, integral sau parțial, procedurile de atribuire a contractelor de achiziții și de atribuire a granturilor, în conformitate cu propriile sale proceduri și documente standard, în măsura în care se aduc dovezi prealabile obținute de Comisie că partenerul organismul de punere în aplicare va:

- asigura funcționarea unui sistem de control intern eficace și eficient, și
- aplica normele și procedurile adecvate pentru procedurile de achiziții publice și/sau granturi.

În măsura în care un astfel de element nu este obținut, procedurile de atribuire a contractelor de achiziții și de atribuire a granturilor sunt efectuate de organismul de execuție în conformitate cu procedurile și documentele tip stabilite și publicate de către Comisie în vigoare, în momentul lansării procedurii în cauză.

Control ex-ante

5.3 În avans, cu excepția cazului în care Aranjamentele tehnice și administrative din devizul de program stipulează altfel, organismul de punere în aplicare prezintă Comisiei spre aprobare prealabilă, dosarele de licitație și propuneri de decizie de atribuire a contractelor de achiziții publice a căror valoare depășește 100,000 EUR, precum și toate propunerile pentru orientările privind cererile și deciziile de atribuire a contractelor de subvenții, care urmează procedurile și documentele tip stabilite și publicate de Comisie.

În plus față de obligațiile prevăzute la articolul I.6 din prezentele Condiții generale, partenerul trebuie, în cursul aceleiași perioade, să păstreze toate documentele justificative contractuale și financiare relevante.

Declarația de gestiune

5.4 Partenerul trebuie să prezinte în fiecare an Comisiei, până la data prevăzută la articolul 6 din Condițiile Speciale, o declarație de gestiune semnată de partener cu ajutorul modelului din anexa IV.

Un audit extern independent, avizul privind declarația de gestiune, efectuat în conformitate cu standardele de audit recunoscute la nivel internațional, nu trebuie să fie furnizate în acest caz, Comisia desfășoară audituri pentru această acțiune. Aceste audituri vor verifica veridicitatea afirmațiilor cuprinse în declarația de gestiune, precum și de legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente efectuate.

Plăți

5.5 Comisia va transfera prima tranșă de prefinanțare, după semnarea acordului de deviz de program de către toate părțile, în termen de 60 de zile calendaristice, în cazul în care devizul de program este finanțat prin FED și de 30 de zile calendaristice, în cazul în care aceasta este finanțată de la bugetul UE.

Comisia efectuează plata în mai multe tranșe de prefinanțare în termen de 60 de zile calendaristice de la primirea și aprobarea cererii de plată și rapoartele sale.

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII, MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE AL REPUBLICII MOLDOVA
CANCELARIA
IDNO 1007601000791

Dobânda penalizatoare nu este datorată în conformitate cu Regulamentul financiar aplicabil.Termenul de plată poate fi suspendat de către Comisie prin informarea partenerului, în orice moment al perioadei menționate mai sus, că cererea de plată nu poate fi onorată, fie datorită faptului că suma nu este exigibilă, fie pentru că nu au fost prezentate documentele justificative corespunzătoare. În cazul în care informațiile care pune sub semnul întrebării eligibilitatea cheltuielilor care figurează pe o cerere de plată la cunoștința Comisiei, aceasta poate suspenda termenul de plată în scopul unor verificări suplimentare, inclusiv un control la fața locului, pentru a determina, înainte de efectuarea plății, dacă cheltuiala este într-adevăr eligibilă. Suspendarea și motivele care au stat la baza acesteia se comunică partenerului cât mai curând posibil.Termenul-limită de plată va fi reluat după ce au fost furnizate documente justificative care lipsesc sau dacă cererea de plată a fost corectată.

5.6 Comisia efectuează plăți într-un cont bancar deschis la o instituție financiară acceptate de Comisie.

5.7 Partenerul garantează că fondurile plătite de Comisie pot fi identificate în acest cont bancar.

5.8 Transferurile în euro, în cazul în care este necesar, se convertesc în moneda națională a partenerului și dacă plățile trebuie întocmite de partener, la rata în vigoare în ziua plății de către partener.

Articolul 6 - Fondul comun gestionat de partener

6.1 Partenerul care gestionează un fond comun, poate fi eligibil pentru o contribuție a UE la acest fond comun, în măsura în care înainte se obțin dovezi de către Comisie că entitatea de gestiune a partenerului:

- asigură funcționarea unui sistem de control intern eficace și eficient,
- utilizează un sistem de contabilitate care oferă informații exacte, complete și fiabile în timp util;
- fac obiectul unui audit extern independent, efectuat, în conformitate cu standardele de audit recunoscute la nivel internațional, de către un serviciu de audit independent din punct de vedere funcțional de entitatea sau de persoana în cauză;
- aplică normele și procedurile adecvate pentru procedurile de achiziții publice și granturi;
- asigură publicarea ex post a informațiilor referitoare la destinatari; precum și
- asigură o protecție rezonabilă a datelor cu caracter personal.

Procedurile de atribuire

6.2 În ceea ce privește contribuția UE la un fond comun administrat de partener, entitatea de gestiune a Partenerului trebuie să îndeplinească sarcini în conformitate cu propriile sale proceduri și documente standard pentru atribuirea unor contracte de achiziții și de acordare de granturi, sau

CANCELARIA IDNO 1007601000791

cu cele convenite între donatori.

Punerea în aplicare

6.3 În ceea ce privește contribuția UE la un fond comun administrat de partener, în plus față de drepturile și obligațiile deja prevăzute în prezentele condiții generale, alte norme detaliate în anexa V la acordul de finanțare se aplică partenerului pentru punerea în aplicare a contribuției UE la Fondul comun.

Articolul 7 — Publicarea informațiilor privind contractele de achiziții și subvenții de către partener

7.1 Partenerul se angajează să publice în fiecare an, într-un loc dedicat și ușor accesibil de pe site-ul său web, pentru fiecare contract de achiziții și de acordare a granturilor, pentru care este autoritatea contractantă a componentei în avans a programului estimativ prevăzut la articolul 5 și fondurile menționate la articolul 6, natura și scopul său, numele și localitatea contractantului (contractanții în cazul unui consorțiu) sau a beneficiarului de grant (beneficiarilor de subvenții, în cazul unui grant cu beneficiari multipli), precum și valoarea contractului.

Localitatea unei persoane fizice trebuie să fie o regiune la nivelul NUTS 2. Localitatea unei persoane juridice este adresa sa.

În cazul în care publicarea pe internet nu este posibilă, informațiile sunt publicate prin orice alt mijloc adecvat, inclusiv în jurnalul oficial al partenerului.

Articolul 6 din Condițiile Speciale trebuie să prevădă locația, pe internet sau în alt mod, a locului de publicare; se face trimitere la această locație în locul dedicat de pe site-ul internet al Comisiei.

7.2 Sprijin pentru educație și sprijinul financiar direct acordat persoanelor fizice aflate în nevoie vor fi publicate în mod anonim și într-un mod cumulativ pe categorii de cheltuieli.

În cazul persoanelor fizice, numele se înlocuiește cu „persoane fizice", la doi ani de la data publicării. Numele unei entități juridice care conțin numele unei persoane fizice implicate în această entitate nu este tratată ca un nume de persoană fizică.

Publicarea numelor persoanelor fizice nu se aplică în cazul în care o astfel de publicare riscă să încalce drepturile fundamentale sau dăuna intereselor lor comerciale.

Partenerul va prezenta Comisiei o listă de date care trebuie publicate cu privire la persoanele fizice, cu orice justificări pentru renunțările propuse la publicare, care trebuie să acorde o autorizație prealabilă pentru această listă. În cazul în care este necesar, Comisia completează localitatea persoanei fizice limitate la o regiune la nivelul NUTS 2.

7.3 Publicarea contractelor de achiziții publice și de acordare de granturi încheiate (și anume, semnată de partener și contractantul sau beneficiarul grantului) în timpul perioadei de raportare are loc în termen de șase luni de la termenul pentru depunerea raportului, în conformitate cu articolul 6 din Condițiile Speciale.

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII, MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE AL REPUBLICII MOLDOVA
CANCELARIA
IDNO 1007601000791

7.4 Publicarea contractelor poate fi eliminată, în cazul în care o astfel de publicare riscă să dăuneze intereselor comerciale ale contractanților sau beneficiarilor de granturi. Partenerul trebuie să prezinte o listă cu aceste justificări, iar Comisia trebuie să acorde autorizația prealabilă publicării derogării.

7.5 În cazul în care Comisia efectuează plăți către contractanții sau beneficiarii de granturi în temeiul articolul 4, aceasta asigură publicarea de informații cu privire la contractele de achiziții publice și contracte de grant în conformitate cu normele sale.

Articolul 8 — Recuperarea fondurilor

8.1 Partenerul trebuie să ia toate măsurile adecvate pentru a recupera fondurile plătite în mod necuvenit.

Sumele plătite nejustificat și recuperate de partener, sumele din garanții financiare depuse pe baza unor proceduri de achiziții publice și acordare, sume din penalitățile financiare impuse de partener, precum și despăgubirile acordate partenerului trebuie trimise Comisiei.

8.2 Fără a aduce prejudicii a responsabilității Partenerului mai sus, pentru recuperarea fondurilor plătite în mod necorespunzător, partenerul este de acord că Comisia poate, în conformitate cu dispozițiile Regulamentului financiar aplicabil și cu prezentul acord de finanțare, să stabilească formal o sumă ca fiind plătită în mod necuvenit în baza contractelor de achiziție și contractelor de finanțare și de grant specificate în Partea întâi și purcede la recuperarea acesteia prin orice mijloace, în numele Partenerului, inclusiv prin compensarea sumei datorate de către contractant sau beneficiar de grant împotriva oricăreia dintre revendicările sale împotriva UE și prin recuperarea forțată în fața instanțelor competente.

8.3 În acest scop, partenerul furnizează Comisiei toate documentele și informațiile necesare. Partenerul autorizează Comisia să efectueze recuperarea, în special prin apelarea la o garanție a unui contractant sau a unui beneficiar de subvenție al cărui partener este autoritatea contractantă sau prin compensarea fondurilor pentru recuperarea oricăror sume datorate antreprenorului sau beneficiarului subvenției de către partener în calitate de autoritate contractantă și finanțată de UE în temeiul acestei sau un alt Acord de finanțare sau prin recuperare forțată în fața instanțelor competente.

8.4 Comisia informează partenerul că procedurile de recuperare au fost deschise (inclusiv, dacă este necesar, în fața unei instanțe naționale).

8.5 În cazul în care partenerul este un beneficiar de grant al unei entități cu care Comisia a încheiat un acord de contribuție, Comisia poate recupera fonduri de la partenerul care are legătura cu entitatea, dar entitatea nu a fost în măsură să recupereze de sinestătător.

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII, MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE AL REPUBLICII MOLDOVA
CANCELARIA
IDNO 1007601000791

Articolul 9 - Creanțe financiare în cadrul contractelor de achiziții și de grant

Partenerul se angajează să consulte Comisia înainte de a lua orice decizii cu privire la o cerere de despăgubiri formulată de un contractant sau beneficiar al grantului și considerat de Partener ca fiind justificat integral sau parțial. Consecințele financiare pot fi suportate de UE numai în cazul în care Comisia a autorizat în prealabil. O astfel de autorizație este de asemenea necesară pentru orice utilizare a fondurilor angajate în temeiul prezentului acord de finanțare pentru acoperirea costurilor ce decurg din litigii legate de contracte.

Articolul 10 — Depășirea costurilor și modalitățile de finanțare a acestora

10.1 Depășirile individuale ale liniilor bugetare a activităților puse în aplicare de partener se soluționează prin realocarea de fonduri în cadrul bugetului general, în conformitate cu articolul 25 din aceste condiții generale.

10.2 Ori de câte ori există un risc de depășire a sumei prevăzute pentru activități puse în aplicare de către partener, partenerul trebuie să informeze imediat Comisia și să solicite autorizarea prealabilă a acesteia pentru acțiunile corective planificate pentru a acoperi depășirea, propunând fie pentru a reduce activitatea sau să se bazeze pe cont propriu sau alte resurse din afara bugetului UE.

10.3 Dacă activitățile nu pot fi reduse, sau dacă depășirea nu poate fi acoperită de resursele proprii ale partenerului sau alte resurse, Comisia poate, la cererea justificată în mod corespunzător a partenerului, decide să acorde finanțare UE suplimentară. În cazul în care Comisia ar lua o astfel de decizie, costurile suplimentare sunt finanțate, fără a aduce atingere normelor și procedurilor relevante ale UE, prin eliberarea unei contribuții financiare adiționale care urmează a fi stabilite de către Comisie. Prezentul acord de finanțare se modifică în consecință.

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII, MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE AL REPUBLICII MOLDOVA
CANCELARIA
IDNO 1007601000791

Partea a doua:Dispoziții aplicabile sprijinului bugetar

Articolul 11 — Dialogul privind politicile

Partenerul și UE se angajează să demareze un dialog periodic constructiv la un nivel corespunzător, referitoare la punerea în aplicare a prezentului acord de finanțare.

În cazul în care partenerul este un stat ACP și această acțiune este finanțată în cadrul FED în temeiul articolului 1.1 din Condițiile Speciale, acest dialog se pot înscrie în cadrul mai amplu al dialogului politic prevăzut la articolul 8 din Acordul de parteneriat ACP-CE.

Articolul 12 — Verificarea condițiilor de finanțare și efectuarea plăților

12.1. Comisia verifică condițiile de plată a tranșelor din componenta de sprijin bugetar, astfel cum sunt identificate în anexa I („Capacități tehnice și administrative).

În cazul în care Comisia concluzionează că condițiile de plată nu sunt îndeplinite, aceasta va informa partenerul în acest sens fără întârzieri nejustificate.

12.2. Cererilor de plată depuse de partener sunt eligibile pentru a beneficia de finanțare UE, cu condiția ca acestea să fie în conformitate cu dispozițiile stabilite în anexa I (dispozițiile tehnice și administrative) și că acestea sunt transmise în cursul perioadei de punere în aplicare operațională.

12.3. Partenerul își aplică reglementările privind schimbul valutar național într-un mod nediscriminatoriu tuturor plăților din componenta de sprijin bugetar.

Articolul 13 — Transparența sprijinului bugetar

Partenerul consimte la publicarea, de către Comisie, a prezentului acord de finanțare și oricăror modificări ulterioare ale acestuia, inclusiv prin mijloace electronice, și a informațiilor de bază privind sprijinul bugetar pe care Comisia le consideră adecvate. O astfel de publicare nu trebuie să conțină niciun fel de date cu încălcarea legislației UE aplicabile în materie de protecție a datelor cu caracter personal.

Articolul 14 — Recuperarea sprijinului bugetar

Toate sau o parte din plățile aferente sprijinului bugetar pot fi recuperate de către Comisie, cu respectarea principiului proporționalității, în cazul în care Comisia stabilește că plata a fost afectată de nereguli grave imputabile partenerului, în special în cazul în care partenerul a furnizat informații incorecte sau nefiabile, actelor de corupție sau de fraudă sau în cazul în care a fost implicat.

CANCELARIA

Partea a treia:Dispoziții aplicabile acestei acțiuni ca ansamblu, Indiferent de modul de gestionare

Articolul 15 — Perioada de executare și termenul-limită de contractare

15.1 Perioada de execuție a prezentului acord de finanțare este format din două perioade:

- punerea în aplicare operațională, în care activitățile operaționale ale acțiunii sunt efectuate. Această perioadă începe de la data intrării în vigoare a prezentului acord de finanțare sau de la termenul prevăzut în Condițiile Speciale și se încheie odată cu deschiderea perioadei de încetare a activităților de pescuit.

- o perioadă de interdicție, în cursul căreia auditul și evaluarea finală sunt contabilizate și contractele și estimarea programului pentru punerea în aplicare a prezentului Acord de finanțare sunt închise din punct de vedere tehnic și financiar. Durata acestei perioade este stipulată în articolul 2.3 din Condițiile Speciale. Aceasta începe după încheierea perioadei de punere în aplicare operațională.

  Aceste perioade sunt reflectate în acordurile încheiate de către partener și de Comisie în punerea în aplicare a prezentului acord de finanțare, în special în cadrul acordurilor de contribuție încheiate și contracte de achiziții și de atribuire a granturilor.

15.2 Costurile legate de activitățile operaționale sunt eligibile pentru finanțarea UE numai dacă au fost suportate pe parcursul perioadei de implementare operațională; costurile suportate înainte de intrarea în vigoare a prezentului acord de finanțare nu sunt eligibile pentru finanțarea UE dacă nu se specifică altfel la articolul 6 din Condițiile Speciale. Costurile aferente auditurilor și evaluării finale, a activităților de închidere și costurile de funcționare menționate la articolul 5.1 sunt eligibile până la sfârșitul perioadei de încetare a activităților.

15.3 Orice sold restant din contribuția UE sunt deblocate automat în termen de cel mult șase luni de la încheierea perioadei de execuție.

15.4 În cazuri excepționale, justificate corespunzător, se poate face o cerere de prelungire a perioadei de punere în aplicare operațională sau perioada de încetare a activităților, precum și în mod corelativ perioadei de execuție. Dacă este aprobată, acordul de finanțare trebuie modificat în consecință.

15.5 Articolul 2 din prezentele condiții generale se aplică unor contracte de achiziții publice, contracte de grant și acorduri de contribuție acordată de Comisie în calitate de autoritate contractantă, cu excepția ultimului paragraf de la articolul 2.1.

Articolul 16 — Verificări și controale efectuate de Comisie, Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) și Curtea de Conturi Europeană

16.1 Partenerul trebuie să asiste și să sprijine verificările și controalele efectuate de Comisie, OLAF și

CANCELARIA IDNO 1007601000791

Curtea de Conturi, la cererea acestora.

Partenerul este de acord ca Comisia, OLAF și Curtea de Conturi să efectueze controale documentare și, la fața locului, cu privire la utilizarea finanțării acordate de UE în cadrul activităților în temeiul prezentului acord de finanțare și efectuarea unui audit complet, dacă este necesar, pe baza documentelor justificative, a conturilor și a documentelor contabile și a oricărui alt document referitor la finanțarea activităților, pe întreaga durată a prezentului acord de finanțare și timp de cinci ani de la sfârșitul perioadei de execuție.

16.2 Partenerul este de acord, de asemenea, că OLAF poate efectua controale și verificări la fața locului, în conformitate cu procedurile stabilite de dreptul Uniunii pentru protecția intereselor financiare ale Uniunii împotriva fraudei și a altor nereguli.

În acest scop, partenerul acordă Comisiei, OLAF și Curții de Conturi Europene și agenții autorizați ai acestora accesul la site-urile și locațiile la operațiunile finanțate în temeiul prezentului acord de finanțare, inclusiv sistemele informatice și la orice documente și date pe suport electronic privind gestionarea tehnică și financiară a acestor operațiuni și va lua orice măsură adecvată pentru a le facilita activitatea. Accesul agenților autorizați ai Comisiei, OLAF și Curții de Conturi Europene se acordă în condiții de strictă confidențialitate cu privire la terți, fără a aduce atingere obligațiilor de drept public la care sunt supuse acestea. Documentele sunt accesibile și se arhivează într-un mod care să permită cu ușurință de inspecție, partenerul fiind obligați să informeze Comisia, după caz, a OLAF sau a Curții de Conturi a Uniunii Europene privind locul exact în care sunt ținute.

16.3 Controalele și misiunile de audit descrise mai sus se aplică, de asemenea, contractanților, beneficiarilor de granturi, organizațiilor care au semnat acorduri de contribuție și subcontractanții care au beneficiat de finanțare din partea UE.

16.4 Partenerul este înștiințat despre misiunile la fața locului de către agenții desemnați de către Comisie, OLAF și Curtea de Conturi Europeană.

Articolul 17 — Sarcinile partenerului în combaterea neregulilor, fraudei și corupției

17.1 Partenerul informează imediat Comisia cu privire la orice element adus la cunoștința sa care stârnesc suspiciuni de nereguli, fraude sau cazuri de corupție și a oricăror măsuri luate sau preconizate pentru abordarea acestora.

17.2 Partenerul se asigură și verifică periodic că acțiunile finanțate de la buget sunt realizate efectiv și executate corect. Acesta ia măsurile adecvate pentru a preveni, detecta și corecta neregulile și fraudele și, dacă este necesar, urmărirea penală și recuperarea fondurilor plătite în mod necuvenit.

„Neregulă" înseamnă orice încălcare a prezentului acord de finanțare, punerea în aplicare a contractelor și deviz de program sau a dreptului Uniunii care rezultă dintr-un act sau dintr-o omisiune a oricărei persoane care are sau ar avea ca efect prejudicierea fondurilor UE, fie prin reducerea sau pierderea veniturilor față de Uniune, sau de către o cheltuială nejustificată.
Prin „fraudă" se înțelege orice act sau omisiune intenționată privind:

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA * CANCELARIA * IDNO 1007601000791 * MINISTERUL PROTECȚIEI SOCIALE

- utilizarea sau prezentarea de documente false, inexacte sau incomplete, declarațiile sau documentele care are ca efect încasarea sau reținerea necuvenită de fonduri din bugetul general al UE sau de FED;
- nedivulgarea de informații, încălcându-se o obligație specifică, cu același efect;
- utilizarea necorespunzătoare a unor astfel de fonduri în alte scopuri decât cele pentru care au fost inițial alocate.

17.3 Partenerul se angajează să ia toate măsurile adecvate pentru a preveni, a detecta și a pedepsi orice practici de corupție activă sau pasivă în timpul punerii în aplicare a unui acord de finanțare.

Prin „corupție pasivă" se înțelege fapta săvârșită cu intenție de un funcționar, care, în mod direct sau printr-un intermediar, solicită sau primește avantaje de orice fel pentru el însuși sau pentru o terță parte ori acceptă o promisiune referitoare la un astfel de avantaj, pentru a acționa sau a se abține să acționeze în conformitate cu îndatoririle sale sau în exercitarea funcțiilor sale cu încălcarea atribuțiilor sale oficiale, care are sau ar avea ca efect prejudicierea intereselor financiare ale UE.

„Corupție activă" înseamnă fapta săvârșită cu intenție de acea persoană care promite sau acordă, în mod direct sau prin intermediar, un avantaj de orice fel unui funcționar, pentru sine sau pentru o terță parte, pentru a acționa sau a se abține să acționeze în conformitate cu îndatoririle sale sau în exercitarea funcțiilor sale cu încălcarea atribuțiilor sale oficiale, care are sau ar avea ca efect prejudicierea intereselor financiare ale UE.

17.4 În cazul în care partenerul nu ia măsurile adecvate pentru a preveni riscuri de fraudă, nereguli și corupție, Comisia poate adopta măsuri de precauție, inclusiv suspendarea aplicării prezentului acord de finanțare.

Articolul 18 — Suspendarea plăților

18.1 Fără a aduce atingere suspendării sau denunțării prezentului acord de finanțare, în conformitate cu Articolele 26 și, respectiv, 27, Comisia poate suspenda plățile, integral sau parțial, dacă:

a) Comisia a stabilit sau are motive serioase de îngrijorare, în baza informațiilor primite, și trebuie să verifice, dacă partenerul a comis erori substanțiale, nereguli sau fraude în procedurile de achiziții publice și de acordare de subvenții sau în punerea în aplicare a acțiunii, sau partenerul nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul prezentului acord de finanțare, inclusiv a obligațiilor privind punerea în aplicare a planului privind comunicarea și vizibilitatea;

b) Comisia a stabilit sau are motive serioase de îngrijorare, în baza informațiilor primite, și trebuie să verifice, dacă partenerul a comis erori sistemice sau recurente, nereguli, fraude sau încălcări ale obligațiilor în temeiul prezentului acord sau al altor acorduri de finanțare, cu condiția ca respectivele erori, nereguli, fraude sau încălcări ale obligațiilor au un impact semnificativ asupra punerii în aplicare a prezentului acord de finanțare sau pune sub semnul întrebării fiabilitatea sistemului de control intern ale partenerului sau legalitatea și regularitatea cheltuielilor subiacente;

CANCELARIA

c) Comisia bănuiește că partenerul se face vinovat de erori substanțiale, nereguli, fraude sau încălcări ale obligațiilor în procedurile de achiziții publice și de acordare de granturi sau în punerea în aplicare a acțiunii și trebuie să verifice dacă acestea au avut loc.
d) Este necesară de a reveni un prejudiciu grav adus intereselor financiare ale Uniunii.

18.2 Comisia trebuie să informeaze imediat partenerul cu privire la suspendarea plăților și cu privire la motivele acestei suspendări.

18.3 Suspendarea plăților va avea un efect de suspendare a termenelor de plată pentru orice cerere de plată în curs.

18.4 Pentru reluarea plăților, partenerul depune eforturi pentru a remedia situația care a condus la suspendarea cât mai curând posibil și informează Comisia cu privire la progresele înregistrate în acest sens. Comisia trebuie, de îndată ce consideră că sunt îndeplinite condițiile pentru reluarea plăților, să informeze partenerul.

Articolul 19 — Alocarea fondurilor recuperate de Comisie în cadrul acțiunii

În cazul în care acțiunea este finanțată în cadrul FED, sumele alocate plătite și recuperate în mod necuvenit de către Comisie, sumele din garanțiile financiare depuse pe baza procedurilor de achiziții și de granturi, sumele din penalitățile financiare impuse, precum și daunele acordate Comisiei trebuie să fie alocate la această acțiune.

Articolul 20 — Dreptul de stabilire și de ședere

20.1 Atunci când acest lucru este justificat de natura contractului de achiziții, contractul degrant sau a acordului de contribuție, Partenerul dă dreptul persoanelor fizice și juridice care participă la invitații de participare la licitații pentru contracte de lucrări, furnizare sau servicii sau apeluri de propuneri și organizații preconizate să semneze acorduri de contribuție cu un provizoriu dreptul de stabilire și reședință în teritoriile Partenerului. Acest drept va rămâne valabil o lună după atribuirea contractului.

20.2 Partenerul dă dreptul, de asemenea, contractanților de achiziții, beneficiarilor de granturi, organizațiilor care au semnat acorduri de contribuție și persoanelor fizice ale căror servicii sunt necesare pentru desfășurarea acestei acțiuni și membrilor familiilor lor cu drepturi similare în timpul punerii în aplicare a acțiunii.

Articolul 21 — Dispoziții fiscale și vamale și regimuri de schimb valutar

21.1 Partenerul trebuie să aplice la contracte de achiziții publice, granturi, contracte și acorduri de contribuție finanțate de UE care beneficiază de clauza națiunii celei mai favorizate un regim fiscal și vamal aplicat statelor sau organizațiilor internaționale de dezvoltare cu care au relații.

În cazul în care Partenerul este un stat ACP, nu trebuie să se ia în considerare acțiunile aplicate de către celelalte state ACP sau alte țări în curs de dezvoltare în scopul determinării tratamentului cel mai favorizat.

CANCELARIA

21.2 În cazul în care un acord-cadru este aplicabil, care include dispoziții mai detaliate privind acest subiect, aceste dispoziții se aplică, de asemenea.

Articolul 22 — Confidențialitatea

22.1 Partenerul este de acord că documentele și datele deținute de o entitate cu care partenerul se află într-o relație contractuală cu privire la acestea pot fi înaintate Comisiei de către entitatea respectivă numai în scopul punerii în aplicare a prezentul regulament sau într-un alt acord de finanțare. Comisia respectă confidențialitatea tuturor modalităților convenite între partener și această entitate.

22.2 Fără a aduce atingere articolul 16 din prezentele condiții generale, partenerul și Comisia păstrează confidențialitatea oricăror documente, informații sau alte materiale direct legate de punerea în aplicare a prezentului acord de finanțare care este clasificat ca fiind confidențiale.

22.3 Părțile trebuie să obțină consimțământul prealabil scris al celeilalte înainte de a face publice aceste informații.

22.4 Părțile trebuie să respecte confidențialitatea până la cinci ani după sfârșitul perioadei de execuție.

22.5 Partenerul trebuie să respecte, de asemenea, obligațiile care îi revin în temeiul articolul 1.7, în cazul în care Comisia furnizează date cu caracter personal către partener, de exemplu, în cadrul procedurilor și contractelor gestionate de către Comisie.

Articolul 23 — Utilizarea studiilor

Contractul privind orice studiu finanțat în temeiul prezentului acord de finanțare includ dreptul pentru partener și pentru Comisie de utilizare a studiului, să le publice și să le divulge terților.

Articolul 24 — Consultarea dintre partener și Comisie

24.1 Partenerul și Comisia se consultă reciproc înainte de a lua orice litigiu privind punerea în aplicare sau interpretarea prezentului acord de finanțare suplimentară în temeiul articolul 28 din aceste condiții generale.

24.2 Atunci când Comisia constată existența unor probleme în desfășurarea procedurilor legate de gestionarea prezentului acord de finanțare, acesta stabilește toate contactele necesare cu partenerul pentru remedierea situației și ia orice măsuri necesare.

24.3 Consultările pot duce la modificarea, suspendarea sau încetarea prezentului acord de finanțare.

24.4 Comisia informează, în mod regulat, partenerul despre punerea în aplicare a activităților descrise în anexa I care nu se regăsesc în partea ÎNTÎI și DOI din prezentele condiții generale.

Articolul 25 — Modificarea prezentului acord de finanțare

25.1 Orice modificare a prezentului acord de finanțare se face în scris, inclusiv prin intermediul unui schimb de scrisori.

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII, MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE AL REPUBLICII MOLDOVA
CANCELARIA
IDNO 1007601000791

25.2 În cazul în care cererea de modificare este dată de partener, aceasta din urmă înaintează cererea respectivă Comisiei cu cel puțin trei luni înainte de data la care amendamentul este destinat să intre în vigoare, cu excepția cazului în care sunt justificate corespunzător de către partener și acceptate de Comisie. În cazuri excepționale de ajustare a obiectivelor acțiunii și/sau o creștere a contribuției UE, o astfel de cerere trebuie depusă cu cel puțin șase luni înainte ca modificarea destinată să intre în vigoare.

25.3 Dacă ajustarea nu afectează în mod semnificativ obiectivele activității executate în conformitate cu Partea întîi din prezentele condiții generale, și în cazul în care se referă la chestiuni de detaliu care nu afectează soluția tehnică adoptată și, dacă acesta nu include realocarea de fonduri, sau dacă se referă la realocări de fonduri cu o valoare echivalentă a rezervei pentru cheltuieli neprevăzute, partenerul trebuie să informeze Comisia în legătură cu ajustarea și justificarea sa în scris cât mai curând posibil și poate aplica această ajustare.

25.4 Utilizarea rezervei pentru cheltuieli neprevăzute pentru o acțiune este condiționată de aprobarea scrisă prealabilă a Comisiei.

25.5 În cazul în care Comisia consideră că partenerul încetează să își îndeplinească în mod satisfăcător sarcinile încredințate în conformitate cu articolul 1.1 din prezentele Condiții generale și fără a aduce atingere articolelor 26 și 27 din prezentele condiții generale, Comisia poate decide să recupereze sarcinile încredințate de la partener pentru a continua punerea în aplicare a activităților în numele partenerului, după ce acesta a fost informat în scris în acest sens.

Articolul 26 — Suspendarea prezentului acord de finanțare

26.1 Acordul de finanțare poate fi suspendat în următoarele cazuri:

- Comisia poate suspenda punerea în aplicare a prezentului acord de finanțare, dacă partenerul încalcă o obligație în conformitate cu prezentul acord de finanțare.
- Comisia poate suspenda punerea în aplicare a prezentului acord de finanțare, în cazul în care partenerul încalcă oricare dintre obligațiile prevăzute în conformitate cu procedurile și documentele tip menționate la articolele 1, 4, 5 și 6 din prezentele condiții generale.
- Comisia poate suspenda prezentul acord de finanțare dacă partenerul încalcă o obligație referitoare la respectarea drepturilor omului, a principiilor democratice și a statului de drept, în cazuri grave de corupție sau, în cazul în care partenerul se face vinovat de abateri profesionale grave dovedite prin orice mijloace justificate. Prin „abatere profesională gravă" se înțelege oricare dintre următoarele:
  - o încălcare a legilor sau a regulamentelor sau a standardelor etice ale profesiei căreia îi aparține persoana sau entitatea, sau
  - orice comportament culpabil de o persoană sau entitate care are un impact asupra credibilității sale profesionale în cazul în care un astfel de comportament denotă o intenție culpabilă sau neglijențe grave.
- Prezentul acord de finanțare poate fi suspendat în cazuri de forță majoră, astfel cum este definit mai jos. „Forța majoră" înseamnă orice situație sau eveniment imprevizibil și excepțional, independent de voința părților, care împiedică îndeplinirea de către oricare dintre

MINISTERUL PROTECȚIEI SOCIALE A FAMILIEI ȘI COPILULUI CANCELARIA IDNO 1007601000791 MOLDOVA

părți a obligațiilor care le revin, care nu poate fi atribuit unei erori sau neglijențe din partea lor (sau din partea contractorilor lor, agenților sau angajaților) și se dovedește insurmontabilă, în ciuda tuturor măsurilor de precauție. Defectele echipamentelor sau materialelor, sau întârzierile în punerea la dispoziție a acestora, conflictele de muncă, grevele sau dificultățile financiare nu pot fi invocate ca fiind cazuri de forță majoră. O parte nu este considerată responsabilă de încălcarea obligațiilor care îi revin în cazul în care este împiedicată să și le îndeplinească de un caz de forță majoră care cealaltă parte este informat în mod corespunzător. O parte care se confruntă cu un caz de forță majoră trebuie să informeze cealaltă parte fără întârziere, specificând natura, durata probabilă și efectele previzibile ale problemei, și să ia toate măsurile necesare pentru a reduce la minimum eventualele daune.

- Niciuna dintre părți nu este considerată răspunzătoare pentru încălcarea obligațiilor care îi revin în baza prezentului acord de finanțare dacă este împiedicată să le îndeplinească prin forță majoră, cu condiția să ia măsuri pentru a reduce la minimum eventualele daune.

26.2 Comisia poate suspenda prezentul acord de finanțare, fără notificare prealabilă.

26.3 Comisia poate lua orice măsură de precauție înainte ca suspendarea să aibă loc.

26.4 Atunci când suspendarea este notificată, consecințele pentru achizițiile aflate în curs și contractele de grant, acordurile de contribuție și deviz de program vo fi indicate.

26.5 O suspendare a prezentului acord de finanțare nu trebuie să aducă atingere normelor de suspendare a plăților și de reziliere a prezentului acord de finanțare de către Comisie în conformitate cu articolul 18 și 27 din Condițiile Generale.

26.6 Părțile reiau punerea în aplicare a Acordului de finanțare, după ce condițiile o permit cu aprobarea prealabilă scrisă a Comisiei. Aceasta nu aduce atingere oricăror modificări ale prezentului acord de finanțare care poate fi necesară pentru adaptarea acțiunii la noile condiții de punere în aplicare, inclusiv, dacă este posibil, prelungirea perioadei de implementare operațională sau încetarea prezentului acord de finanțare în conformitate cu articolul 27 .

Articolul 27 — Încetarea prezentului acord de finanțare

27.1. În cazul în care problemele care au condus la suspendarea prezentului acord de finanțare nu au fost soluționate într-un termen maxim de 180 de zile, oricare dintre părți poate rezilia prezentul acord de finanțare la un preaviz de 30 de zile.

27.2. Prezentul acord de finanțare este reziliat în mod automat, în cazul în care nu a fost semnat contractul de execuție în termenele prevăzute la articolul 2.

27.3 Dacă încetarea este notificată, consecințele pentru contractele de achiziție publică aflate în desfășurare, contractele de grant, acordurile de contribuție și deviz de program vor fi indicate.

Articolul 28 — Aranjamente de soluționare a litigiilor

28.1 Orice litigiu referitor la prezentul acord de finanțare și care nu poate fi soluționat într-un interval de șase luni de consultări între părți prevăzută la articolul 24 din aceste condiții generale poate fi

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII, MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE AL REPUBLICII MOLDOVA
CANCELARIA
IDNO 1007601000791

soluționat prin arbitraj la cererea uneia dintre părți".

28.2 În cazul în care Partenerul este un stat ACP sau un organism sau organizație regională ACP și această acțiune este finanțată în cadrul FED, litigiul este înaintat, înainte de arbitraj și după consultările prevăzute la articolul 24 din aceste condiții generale, ACP- Consiliul de Miniștri CE sau, între reuniunile sale, la Comitetul de ambasadori ACP-CE, în conformitate cu articolul 98 din Acordul de parteneriat ACP-CE. Dacă Consiliul sau Comitetul nu reușesc să soluționeze litigiul, oricare dintre părți poate solicita soluționarea litigiului prin arbitraj în conformitate cu articolele 28.2, 28.3 și 28.4.

28.3 Fiecare parte desemnează un arbitru în termen de 30 de zile de la cererea de arbitraj. În caz contrar, fiecare parte poate solicita secretarului general al Curții Permanente de Arbitraj (Haga) să desemneze un al doilea arbitru. Cei doi arbitri desemnează, la rândul lor, al treilea arbitru în termen de 30 de zile. În caz contrar, fiecare parte poate solicita secretarului general al Curții Permanente de Arbitraj să desemneze cel de-al treilea arbitru.

28.4 Procedura prevăzută de regulile opționale ale Curții Permanente de Arbitraj în ceea ce privește organizațiile internaționale și statele, se aplică. Deciziile arbitrilor se iau cu majoritate de voturi în termen de trei luni.

28.5 Fiecare parte este obligată să adopte măsurile necesare pentru aplicarea deciziei arbitrilor.

